

Estimat: Antallet af psykisk syge i Danmark

Hvis resultaterne af nationale og udenlandske estimater og undersøgelser overføres til nuværende forhold, skønnes (konservativt og forsigtigt vurderet), at ca. 10 pct. af den danske befolkning til hver en tid har en psykisk sygdom i let, moderat til svær grad uanset aldersgruppe. Det svarer til godt 580.000 danskere¹.

Baggrund

Estimater af forekomsten af psykiske sygdomme varierer, hvilket bl.a. er udtryk for, at der er forskellige sværhedsgrader, og at grænsen mellem mentale helbredsproblemer og egentlige psykiske sygdomme i nogle tilfælde kan være vanskelig at definere. Desuden varierer opgørelser af psykiske sygdomme både i forhold til målgruppen og metoden for opgørelsen. Forekomsten af psykiske sygdomme så vidt muligt belyst ud fra data på fire forskellige niveauer: Befolkningsniveauet, primærsektoren (praktiserende læge, psykologer, privatpraktiserende psykiater), kommunen og den regionale psykiatri. Det er vigtigt at være opmærksom på, at hvis man analyserer udviklingen i diagnoser udelukkende ud fra f.eks. data fra LPR (Landspatientregisteret), vil det give en snæver fortolkning af udviklingen, idet LPR kun indeholder oplysninger om personer, der modtager sygehusbehandling, og ikke om personer, der får behandling i praksissektoren eller støtte i kommunen. Udviklingen målt på diagnosekoder i sygehusvæsenet er således ikke nødvendigvis et udtryk for forekomsten af psykiske sygdomme i befolkningen generelt. Udviklingen i forbruget af lægemidler kan fx også anvendes som et indirekte estimat på forekomsten af psykiske sygdomme i befolkningen. (Psykiatriudvalget 2013 - Bilag 2 tillægsrapport). Seneste opgørelse på medicinudviklingen viser, at 690.300 danskere, svarende til ca. 12 pct. af den danske befolkning, er på psykofarmaka ([SUM 2018](#)).

Til øvrig baggrund viser fx en undersøgelse, at mere end 90 pct. af voksne patienter med psykisk sygdom behandles udelukkende i almen praksis² men en anden dansk auditundersøgelse har vist, at mindst 500.000 mennesker årligt henvender sig hos deres praktiserende læge med psykiske problemer af ikke-psykotisk karakter (Psykiatriudvalget 2013 Bilag 2 om diagnoser). Langt hovedparten af patienterne fra praksissektoren (næsten 90 pct.) har ikke samtidigt en kontakt til psykiatriske sygehuse (SUM 2018³), og godt 95% af alle deprimerede alene behandles i almen praksis (Ugeskrift for læger 2017⁴). Sundhedsstyrelsen vurderer, at ca. 25 % af alle henvendelser til almen praksis indeholder psykiske problemstillinger (Sundhedsstyrelsen 2010⁵).

Dansk forskningsstudie⁶ påviser desuden, at psykiske sygdomme af let til moderat grad i de fleste tilfælde behandles af primærsektoren som fx almen praksis og speciallæge og ikke i hospitalsvæsenet. Dette bekræftes også af nyere danske undersøgelser, der viser, at de personer som er i kontakt med hospitalsvæsenet formodentligt, har et forholdsvist svært tilfælde af depression og angst⁷.

¹ Baseret på befolkningstal DST 2019K1 <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/befolkning-og-valg/befolkning-og-befolkningsfremskrivning/folketal>

² <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/20603306> / Bilag 2 til Psykiatriudvalgets hovedrapport.

³ SUM 2018 INDBLIK I PSYKIATRIEN OG SOCIALE INDSATSER ANALYSE

⁴ Over- og underbehandling af depression Janne-Elin Yttri & Poul Videbech http://ugeskriftet.dk/files/scientific_article_files/2017-10/V05170377_0.pdf

⁵ Specialevejledning for psykiatri, Sundhedsstyrelsen 2010

⁶ Mors O, Perto G, Mortensen P. The Danish Psychiatric Central Research Register. Scand J Public Health. 2011;39(7 Suppl):54-7.

⁷ Sundhedsstyrelsen & Statens institut for folkesundhed (2015) Sygdomsbyrden i Danmark. Okt. 2015.

Bilag 1 – Baggrundsstudier for estimatet.

- 10-20 pct. af den danske befolkning skønnes på et givet tidspunkt at have en psykisk lidelse af varierende sværhedsgrad. • 10 pct. af befolkningen er i større eller mindre grad præget af psykisk sårbarhed/ mistrivsel. • Godt 2 pct. af befolkningen oplever at have haft en langvarig psykisk lidelse. • Ca. 30 pct. af denne gruppe opfatter sygdommen som meget hæmmende.
Kilder: Psykiatriudvalgets hovedrapport 2013 (oktober.). Rigsrevisionen (2010) Beretning til Statsrevisorerne om voksnes adgang til psykiatrisk behandling.
- Sammenfattende kan det konkluderes, at hvis resultaterne af udenlandske undersøgelser overføres til danske forhold, så vil ca. 20 % af befolkningen i løbet af ét år have psykiske symptomer svarende til kriterierne for en eller flere psykiske sygdomme.
Kilde: Statens Institut for Folkesundhed, (2007) Folkesundhedsrapporten, Danmark.
- Udbredelse af psykiske sygdomme i befolkningen til enhver tid – ca. værdier: 500.000 personer.
Kilde: Aksel Bertelsen, Povl munk Jørgensen og Per Bech (2010) De psykiatriske diagnoser. Psykiatrifonden.
- Mental and behavioural disorders are found in people of all ages, regions, countries and societies, and are present at any point in time in 10% of the adult population (1). More than one person in four will develop a mental disorder during his or her life.
Kilde: WHO, 2005 Mental health: facing the challenges, building solutions. Report from the WHO European.
- Det anslås, at der i Danmark findes mellem 500.000 og 700.000 personer med en sindslidelse i Danmark.
Kilde: Petersen, Keld Møller (2007) Statusrapport – Kvalitativ og kvantitativ status og vurdering af psykiatrien i Region Syddanmark. Syddansk Universitet.
- Sundhedsstyrelsens Monitorering af kronisk sygdom 2010. Opgørelsen viser, at der i alt er 1.291.926 personer med mindst én af de fem udvalgte kroniske sygdomsgrupper pr. 31. december 2010. Det svarer til 30 % af befolkningen over 18 år i Danmark. Alene danskere med psykisk sygdom udgør 451.884.
Kilde: Sundhedsstyrelsen 2010.
- Således skønnes, at 12-27 % af den danske voksenbefolkning oplever mentale helbredsproblemer i løbet af et år.
Kilde: Jørgensen, Per, Bredkjær, Søren & Nordentoft, Merete (2012) Psykiatriens udfordringer – 20 spørgsmål og 100 svar.
- 500.000 personer på årsbasis i Danmark, som, hvis situationen var optimal, skulle undersøges og eventuel behandles af professionelle med psykiatrisk ekspertise.
Kilde: Povl munk Jørgensen, Gurli Perto (2000) – De farlige psykiatriske tal . Munksgaard.

- Der findes ingen opgørelser over den faktiske forekomst af psykiske lidelser i den danske befolkning, men 10 % - 20 % skønnes på et givet tidspunkt at lide af psykisk sygdom i varierende grad. Skønsmæssigt lider 0,5 % af befolkningen af henholdsvis skizofreni og bipolær affektiv lidelse og ca. 1 % af alvorligere depression.
Kilde: Indenrigs- og Sundhedsministeriet 2006. Psykisk sygdom og kriminalitet
- Hyppigheden af behandlingskrævende børne- og ungdomspsykiatriske lidelser anslås til omkring 7 % for førskolebørn og 8-16 % for skolebørn og unge. Kun en lille del heraf bliver undersøgt og behandlet i børne- og ungdomspsykiatrien.
Kilde: Hove Thomsen og Skovgaard (2007) Børne- og ungdomspsykiatri – en lærebog om børn og unges psykiske sygdomme.
- We have identified community studies assessing the prevalence of mental disorders in children and adolescents from 27 countries and every world region. Meta-analysis indicated a pooled estimate of 13.4% (CI 95% 11.3 – 15.9) of children and adolescents affected by any mental disorder.
Kilde: Journal of Child Psychology and Psychiatry 56:3 (2015), pp 345–365 Annual Research Review: A meta-analysis of the worldwide prevalence of mental disorders in children and adolescents.
- På baggrund af udenlandske undersøgelser har Dansk Psykiatrisk Selskab vurderet, at der i løbet af et år er ca. 20 pct. af den danske befolkning, svarende til 700.000-800.000 personer, som opfylder kriterierne for en veldefineret psykisk lidelse af ikke-psykotisk karakter, og at omkring 300.000 af disse ikke er i behandling herfor.
Kilder: Psykiatriudvalget 2013 Bilagsrapport 2. / Kilde: Statens Institut for Folkesundhed, (2007) Folkesundhedsrapporten, Danmark
- Cirka 15 pct. af børn og unge under 18 år har været i behandling for en psykisk lidelse inden de fylder 18 år.
Kilde: Sundhedsstyrelsens Mental sundhedspakke 2012 og 2018
- Hver tredje dansker får en psykisk sygdom i løbet af deres levetid, mens hver fjerde dansker får en psykisk sygdom inden 50 års alderen.
kilde: Pedersen et al (2014) A comprehensive nationwide study of the incidence rate and lifetime risk for treated mental disorders. JAMA Psychiatry. 2014 May;71(5):573-81. doi: 10.1001/jamapsychiatry.2014.16. ([NCBI 2014](#))

Øvrige kilder

- 2018 Sundhedsdatastyrelsen - Udvalgte nøgletal for det regionale sundhedsvæsen 2009-2017
- 2019 KL Momentum <https://www.kl.dk/nyheder/momentum/2019/i-halvdelen-af-landet-har-mere-end-hver-tyvende-voksne-en-psykiatrisk-diagnose/>
- 2013 Psykiatriudvalget – Bilag 2 - Indsatsen for mennesker med psykiske lidelser– udvikling i diagnoser og behandling.